

Op zoek naar stilte

Foto momenten op een begraafplaats

Gezien door het oculair
van
StrangeArt

Voor Anne-Chris

Mei 2011

ISBN 978-94-91150-X-X

NUR 653

© StrangeArt

Info StrangeArt@xs4all.nl

e-Book met "Masterrights" (Weggeven mag, graag zelfs, wijzigen niet)

Begraafplaats

't Is hier zo rustig
en ik duw het zware hek
dat toegang biedt
tot de begraafplaats
langzaam open

Terwijl het piept, zoals altijd
in zijn roestige scharnieren
hou ik mijn adem in
om de rust hier van tevoren
voor hen
niet te verstoren

Want jong en oud
hebben hier elkaar gevonden
Arm en rijk
liggen hier vredig naast elkaar
Geluk en verdriet
zijn op deze plaats
tot niets verbonden
Leven en dood
liggen hier heel dicht
bij elkaar

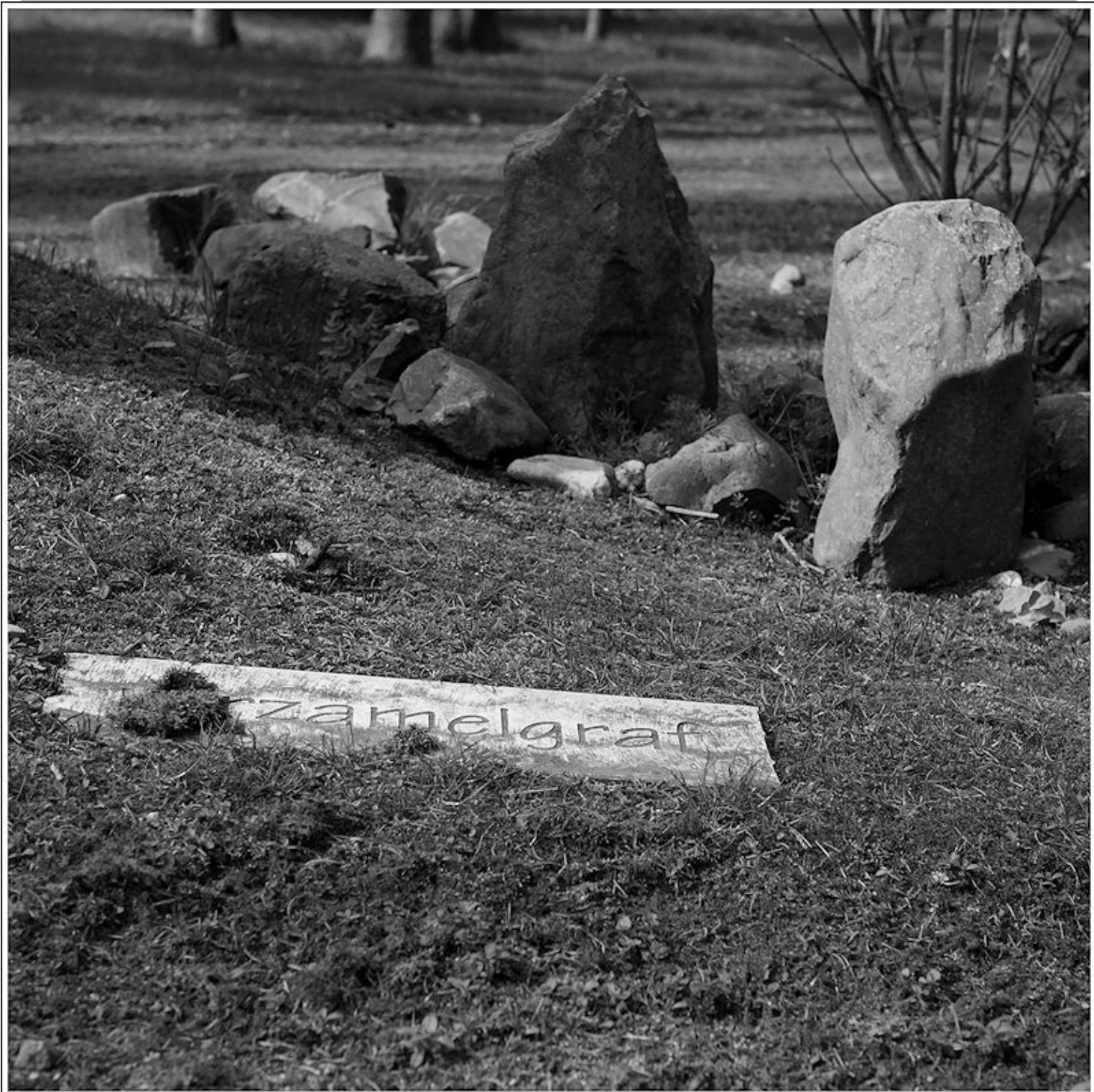
't Is hier zo rustig
dat doet mijn adem stokken
Heel even maar
sla ik mijn ogen neer
Terwijl een traan vloeit
langs mijn wang
loop ik traag richting uitgang

Terwijl de roestige scharnieren piepen
zeg ik tegen hen
tot een volgende keer
Als ik er dan nog ben

(Bron: onbekend)

Geschreven bij het herbegraven van naamloze doden.
(Jana Beranová)

Er zijn muren waarop namen staan in dichte
rotten zoals tulpen op bloembollenakkers.
Je doet een stap achteruit en
naam valt samen met naam, tulp met tulp. Je
raakt ze niet meer kwijt al heb je ze niet gekend.
Maar wat met naamlozen
die in ijsbrekende eenzaamheid vertrokken?
Gebroken spijlen in een gammel hek.
Je begraaft ze, legt tulpen
op het graf en vraagt je hooguit af waar en hoe
ver. Begraafplaatsen zijn laatste verzamelplekken.
Tulpen, rozen, chrysanten al
naar gelang het seizoen. Dennentakken in de winter.
Tulpenbollen bloeien pas na een nachtje vorst.
Diep in de grond gelden andere wetten.
Je probeert te raden waar hij of zij van hield. Door
wie gemist en met welke blik. En door wie vergeten.
De aarde zegt het niet.

8360

8362

Begraafplaats

De mannetjes die hier wat werken
doen alles maar op hun gemak,
ze harken de paden en perken
en scheren de sierheesters strak.

Ze weten van elk van de zerken
het nummer, de rij en het vak;
ze zouden het zeker bemerken
wanneer er een dode ontbrak.

Dat zal ook wel nooit meer gebeuren.
De mannetjes kennen hun plicht,
het hek met de ijzeren deuren
gaat tegen de schemering dicht.

Waarover de treurwilgen treuren,
wie, wie die er wakker van ligt?

Bron: Jean Pierre Rawie

De beloning in het graf,

Alleen vrome moslims zullen genieten,
Van het graf met heel hun lichaam en ziel,
Omdat ze tijdens hun leven,
Allah nooit hebben gegriefd.

Een mooie grote ruimte is er voor hen beschikbaar,
Groen verlicht bij helder licht, als volle maan,
Aangename bloemen en planten zullen je verblijden,
En je zult er nooit geen pijn meer lijden.

Eenzaamheid zul je daar niet kennen,
Je gebeden en vasten zullen je vergezellen,
Aangenaam zal je tijd verstrijken,
En Allah zul je daar nog steeds prijzen.

Elke morgen en avond is het daar het mooist,
Je zult je plaats zien in het Paradijs, o zo schoon,
Je ruikt de geuren van het Paradijs die je daar krijgt,
Dit is je beloning, tot Qiyamah verschijnt.

Broeders en zuster stel je eens voor,
Je kunt kiezen voor dit prachtige oord,
Die zoveel beter is, dan het graf van iemand die niet geloofd,
Volg de weg van Allah, en wees moslim zo als het hoort.

Bron: Onbekend

8389

arduinen letters
gebeiteld in namen
vertellen mij
uitstervend verdriet

gebarsten grafzerken
weggezakte grafstenen
onherkenbare foto's
vervaagde teksten

gedenkwaardige
vergankelijkheid
tijdens wandeling
in overleden rustpark

- Hieronymus

8877

8878

8879

Begraafplaats

Soms verlaten
Andere vaak bezocht
Soms met rust gelaten
Andere nog nat van het vocht

Soms begroeid met groen
Dan weer leeg en kaal
Soms is het erom te doen
Ieder zijn eigen verhaal

Soms bezaaid met bloemen
Bij een ander zegt een foto genoeg
Soms teveel om op te noemen
Maar meestal toch te vroeg

Soms bekend
Maar meestal niet
Toch altijd gekend
En achtergelaten met verdriet

Tientallen graven
Verzameld om me heen
Mensen om wie we gaven
Toch loop ik hier alleen

Aan het denken gezet
Door teksten en stenen
Soms ver van mijn bed
En soms laat het me wenen

Een begraafplaats kent zijn rust
Het is een troost en tevens
Maakt het me bewust
Van de wereld en haar levens

Bron: Sharon A. Hart –

8357

Begraafplaats

Knerpend grintpad koud en kil
Marmeren stenen verweerd en stil
Treurwilgen langs een groene heg
Gestorven geliefden voor altijd weg

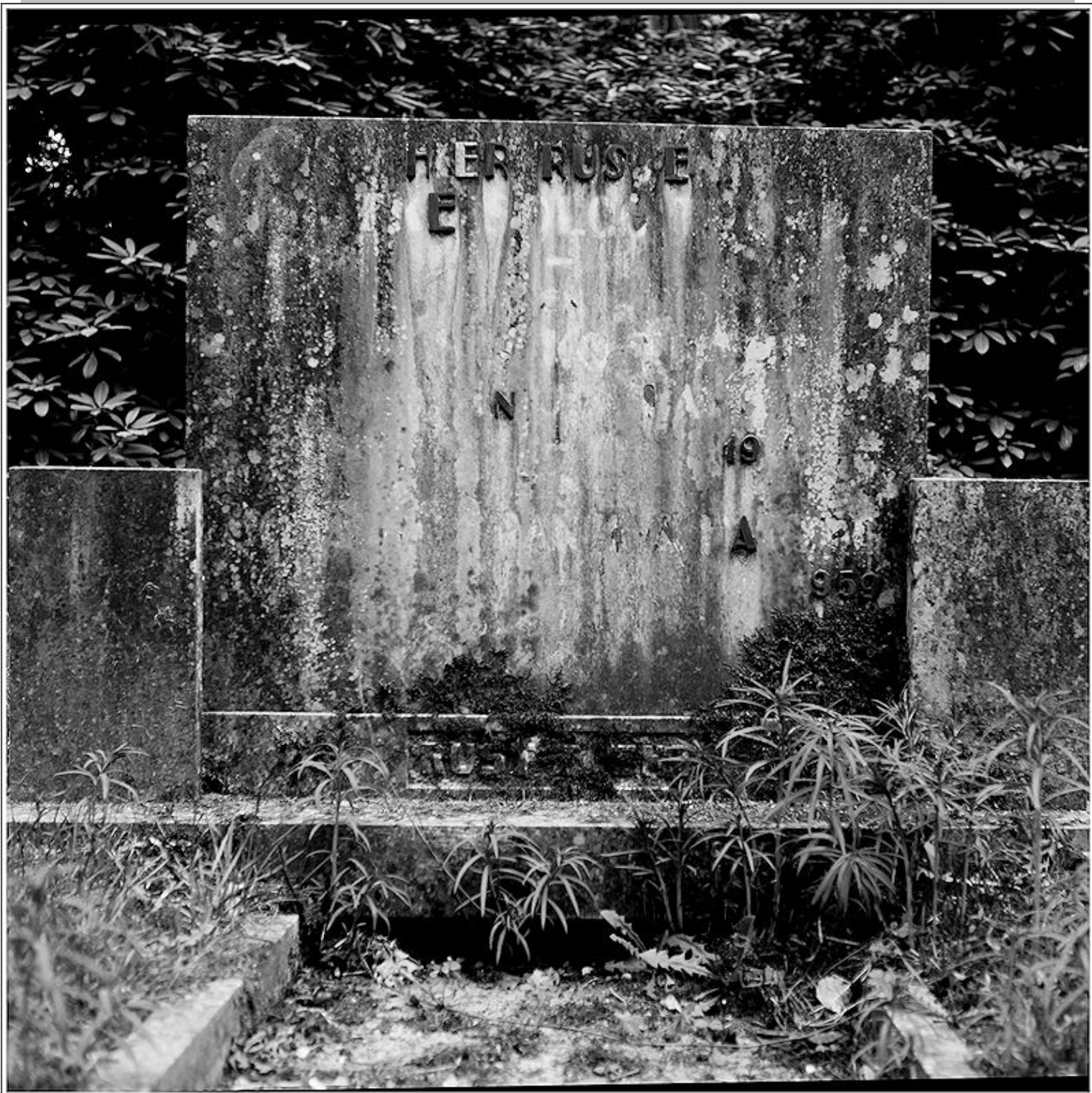
Rouwende mensen geheel ontdaan
Gebogen hoofden de ogen betraand
Eind van een leven het aardse bestaan
Alles voorbij waarom moest het zo gaan

Eeuwige rustplaats wachtend op niets
een laatste groet of is er toch iets
De dood overwonnen verslagen voorgoed
Wij kunnen het niet God die het doet

Zijn zoon gestuurd om de dood te weerstaan
Aan het kruis genageld zijn heilswerk gedaan
Dat mag onze troost zijn in leven en dood
Hij maakt voor ons plaats in Vaders schoot

De leegte hier blijft het gemis het verdriet
Pijn die blijft branden verdwijnt zomaar niet
Tastbare herinneringen de vaak vele vragen
Heldere beelden die toch langzaam vervagen

Bron: Hendrik Jan Janssen, 29-08-2002

8885

in memoriam

veel namen zijn vervaagd
gezichten zijn verdwenen
skeletten liggen
bewaard in de grond
groen siert
en beschermt tegen gluurdere
hier is niet veel te halen
wie zoekt
vindt veel
om mee te dragen
niemand gaat voorbij

Bron: Aart Both, Stadsdichter Gouda 2004

Uitgesproken bij een zogenoemde eenzame uitvaart op
de rooms-katholieke Begraafplaats Jonkerbos te Nijmegen

Dag mevrouw, dag U

U bestaat al ruim twee weken niet meer
tussen ons, mensen. Op 6 december, sterfdag
van Sint Nicolaas, patroon van zeelieden en
reizigers, werd U uit de Waal gehaald.

Ik zeg het U omdat ik niet weet of U dat weet.
Maar waarschijnlijk verstaat U mij niet want
U kwam van verre aangedreven, is me verteld.
Misschien kan een hemelse tolk U helpen.

Misschien kende U de Griekse mythen en
veronderstelde U dat de stroom waarin U
zich liet zakken, het water van de Doden-
rivier was, en dat U aan de overkant de
Elyzeese Velden - een soort hemel - zou
aantreffen, maar U spoelde aan in Nijmegen,
aan de Oosterhoutse Dijk, in een vreemde stad,
een vreemd land, niet Grieks, helemaal Hollands.

Of misschien wilde U terug naar waar U
zoals alle mensen -waterdieren als ze zijn -
vandaan kwam: de oceaan.

Misschien wilde U helemaal niet ter aarde
besteld maar eeuwig blijven drijven en
dacht U daarbij aan uw moeder,
aan de warme schoot waarin U had gelegen.

Alles is 'misschien' aan U want wat weten
wij van U? Wat is Uw naam, waarom en
waar, en hoe, wanneer zocht U het water?
Hoe oud U bent, of U hebt liefgehad of U
bemind werd, kinderen hebt, is mysterie.
Ook weten wij niet of U in God geloofde.

Wat wij zeker van U weten, is dat U er niet
meer bent, dat Uw geest uit U geweken is.

En dat we ondanks Uw afwezigheid hier
met U zijn om U een laatste groet te brengen.

Wij wensen U een goede rust in deze
vreemde grond, misschien dat een van
Uw naasten zich nog eens over U buigt
en ontfermt. Het ga U goed.

8375

8385

Eens waren er voetjes
En beentjes die schopten en traptten in mij
Eens waren er handjes die klopten
Maar dat is voor altijd voorbij

Bron: Onbekend

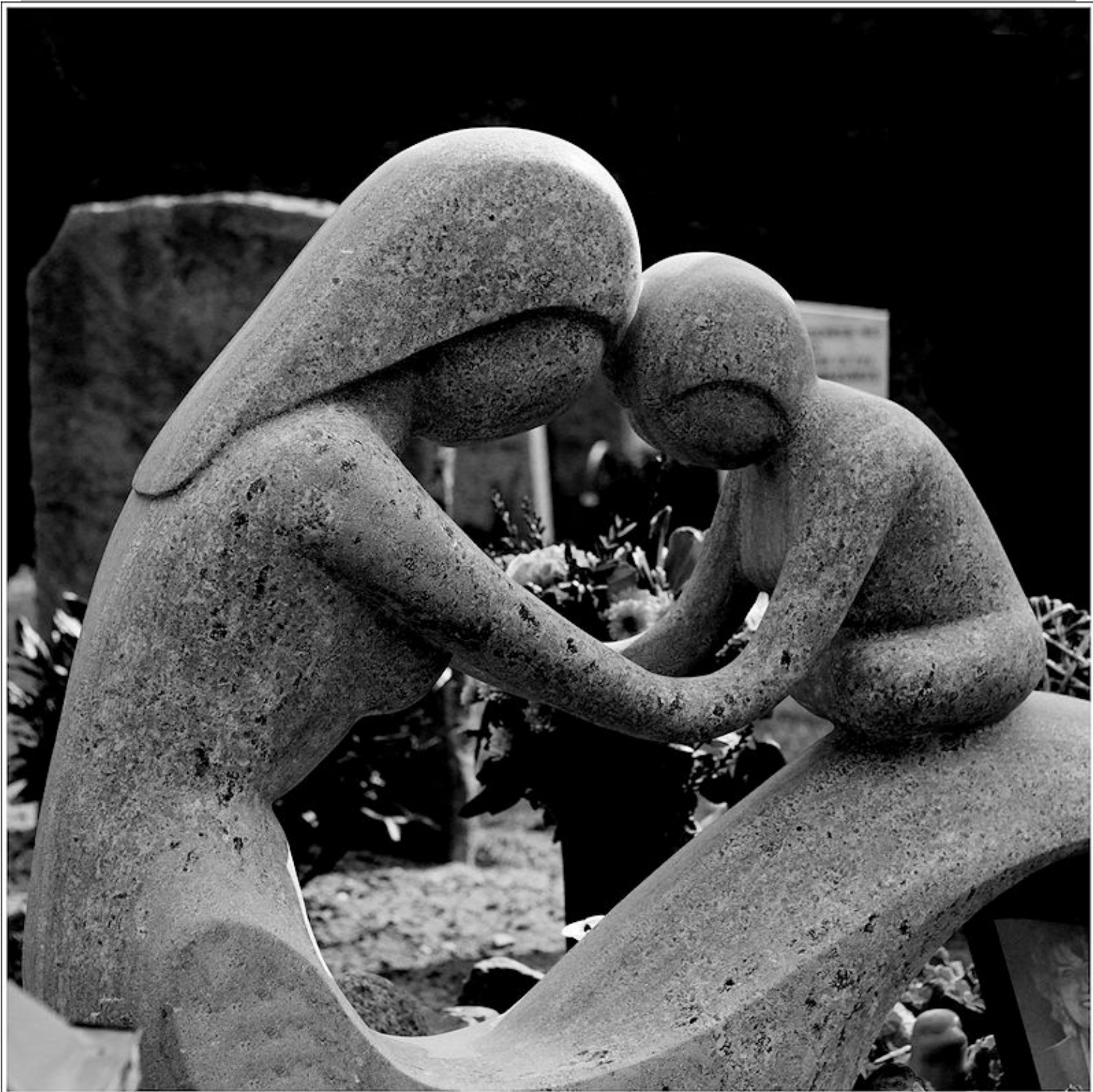
liefdevol
gedragen

Onze grote droom
Zo welkom
Zo bijzonder
Zo mooi
Het heeft niet zo mogen zijn
We moeten weer verder, zonder

Bron: Onbekend

8939

8397

8915

Mijn eigen kleine bijdrage aan 4 mei

Als geboortegolf baby heb ik de oorlog niet meegemaakt.
Maar ik ben nog altijd dankbaar
aan die mensen
die de bevrijding hebben mogelijk gemaakt.
Ook is er een onbeschrijfelijk
"niet begrijpen"
ten aanzien van de repressie
tegen anders denkenden en
de volstrekt onmenselijke manier
waarop bevolkingsgroepen
zijn uitgemoord.

Gefotografeerd is een aantal grafstenen
van oorlogsslachtoffers,
begraven op het "Ere veld Loenen"

Dit is niet meer dan
een impressie van de meer dan 3500 Nederlanders
die op dit ereveld begraven liggen

Aan gene zijde van het stadion dit amfitheater
met ruim zestienhonderd ligplaatsen sinds '45
uitverkocht.

De grasmat heet hier zoden omdat
dat op doden rijmt.

De tuinman, manusje van Hein,
is er met zijn maat de regenmaker die water uit de grond slaat om de planten,
niet om wat niet meer bestaat.

Vier reuzenconiferen houden de erewacht.
Ze reiken naar de hals van FiftyTwo Degrees, men spreekt hier Engels.

Een bronzen zwaard slaat een kruis over de graven
waarvan de witte stenen strak in het gelid staan.
Uniformer kan het niet
in de dood zijn alle rangen opgeheven.
Eromheen wolken rododendrons omwille van hun klank.
Vlinders twinkelen om buddleia's,
duiven zijn er voor de symboliek.

Op 26 juli '42 kwam een kist
met drie sergeanten neer, hun graf houdt ze bijeen.
Anderen liggen onbekend, niet Johannes Leendert van der Swan,
waarom rust hij in deze vreemde bodem van zijn land?

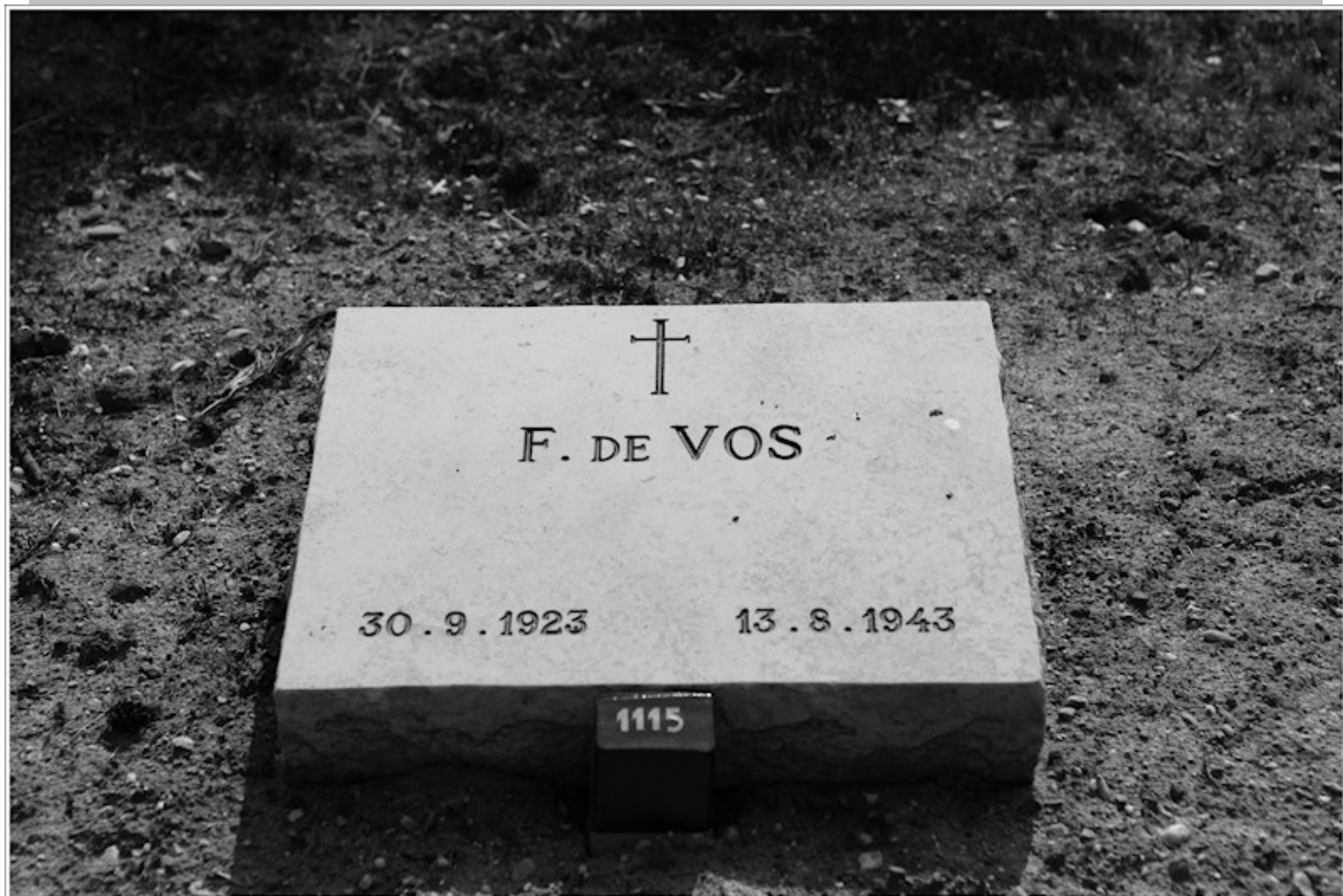
Sommigen zijn in het open veld gebleven,
anderen kwamen onder eiken terecht,
spreekwoordelijke overlevers,
weer anderen bij kastanjabomen
waarvan de vruchten straks voor het oprapen
als zij toen.
Twee stenen staan terzijde
alsof de doden iets op hun geweten hebben.
Hun resten
weet de tuinman
zijn hier zoekgeraakt
onder schoenlappersplant, vrouwenmantel, schildersverdriet.
Hier en daar een krans van papieren *poppies*,
een lieve Britse groet
waarvan de echo zestig jaar moet overbruggen.
Struikjes rozen voor de uit de vuren hemel gevallen engelen.

Hoeveel moeders wenen nog om hoeveel
zonen in den knop gebroken.
- Their name liveth for evermore

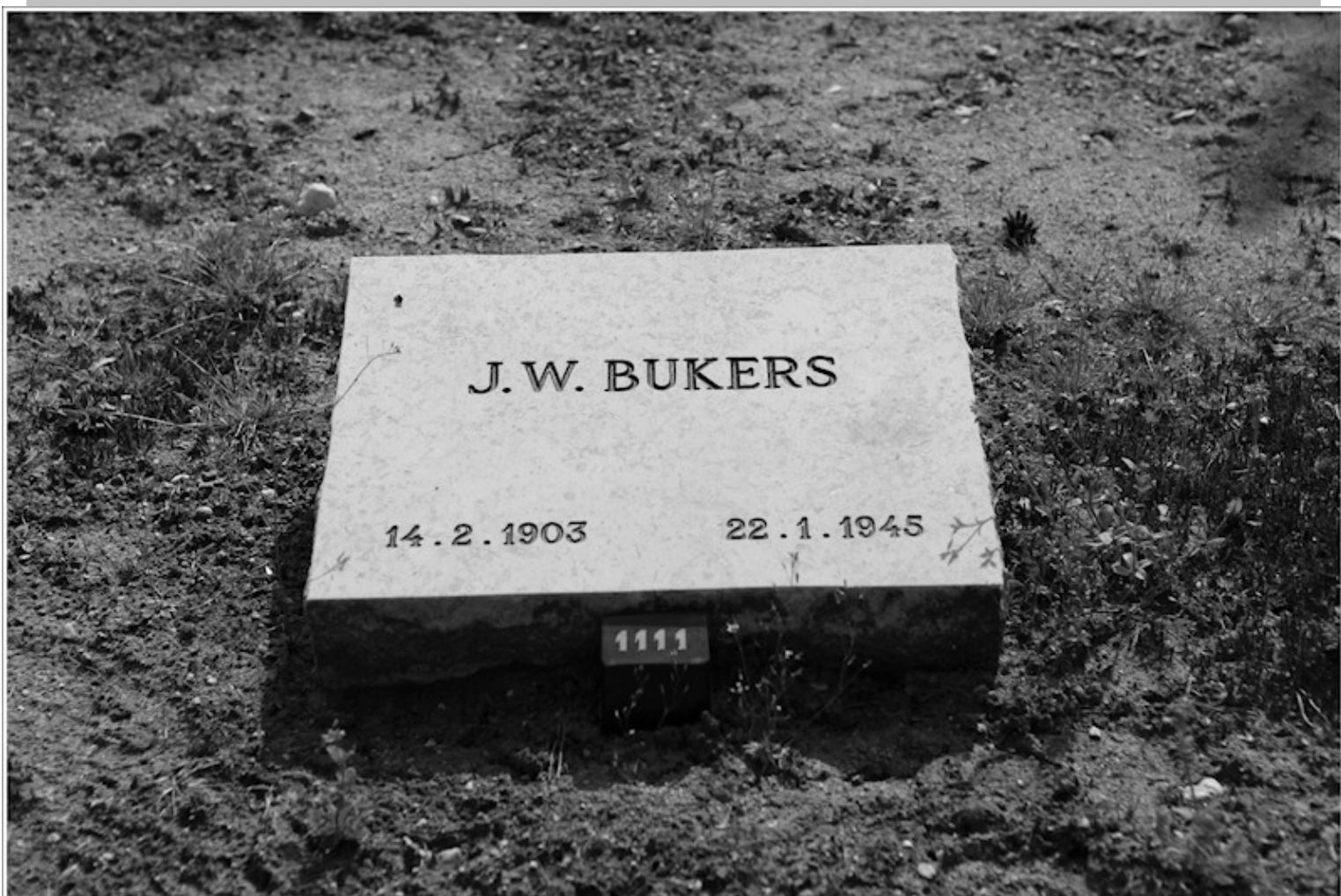
Jonkerbos War Cemetery 1939-1945

8946

A black and white photograph of a rectangular gravestone for H. Koopmans. The stone is set in a field of low-lying vegetation. The inscription is in capital letters. Below the main text, there are two dates. A small plaque with the number 1110 is attached to the front of the stone.

H. KOOPMANS
BRONZEN LEEUW
SERGT-TIT. B.I. DET. LONDEN

8.10.1920

8.3.1945

1110

A black and white photograph of a rectangular gravestone for J.A. van Eldert. The stone is set in a field of low-lying vegetation. The inscription is in capital letters. Below the main text, there are two dates. A small plaque with the number 1109 is attached to the front of the stone.

J.A. VAN ELDERT

31.10.1894

21.7.1944

1109

Einde
Fin
Ende
End
Finem
τέλος
Sonunda